

Plenair debat Stikstofontwikkelingen

Het belang van de voortgang van de energietransitie verdient de volle aandacht van de Ministeriële commissie Economie en Natuurherstel. Juist nu de rechter (opnieuw) heeft uitgesproken dat de Nederlandse staat gebonden is haar eigen stikstofdoelen te halen, is het des te pijnlijker dat ook projecten in het kader van de energietransitie geraakt wordt door de stikstofimpasse. Immers, juist schone energie, elektrificatie en de infra die we daarvoor nodig hebben kunnen helpen om de stikstofemissie structureel omlaag te brengen. De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie vraagt om de bouw van duurzame energieprojecten van eigen bodem en energie-infrastructureur een juridische vrijstelling van de stikstofregels te geven en voorrang bij het benutten van vrijgekomen stikstofruimte.

Het is niet logisch dat de bouw van duurzame energieprojecten die juist een bijdrage leveren aan de vermindering van stikstofemissies gedwarsboemd worden door stikstofregels. Het kleine beetje stikstofuitstoot tijdens de bouw van zulke projecten valt in het niet bij de stikstofwinst die je decennialang boekt als de projecten eenmaal operationeel zijn. Vanwege die logica steunde bijna de gehele Tweede Kamer daarom een [motie van de SGP, ChristenUnie en CDA](#) om met een juridisch houdbare vrijstelling van de stikstofregels te komen voor de aanleg van energie-infrastructureur en schone energieproductie en deze meer prioriteit te geven bij de benutting van vrijgekomen stikstofruimte. Recent gaf minister Hermans in de Kamer aan te onderzoeken of de bestaande zogenaamde ADC toets zou helpen om energie-infrastructureurprojecten vlot te trekken. Dat kan helpen en zou dan ook voor andere energieprojecten zoals opwek onderzocht kunnen worden, maar lijkt niet voldoende soelaas te bieden om energieprojecten vlot te trekken. Wij vragen de minister met open blik en redenerend vanuit mogelijkheden (en niet onmogelijkheden) te kijken hoe energieprojecten vrijgesteld kunnen worden van stikstofregels.

Investeren in groene groei = stikstof reduceren

De maatregelen in de [Menukaart voor Groene Groei](#) die de NVDE half januari aan minister Sophie Hermans (Klimaat & Groene Groei) overhandigde, dragen direct bij aan 30 kton minder uitstoot van stikstofoxiden, naast de grote voordelen voor klimaat, minder energie-import en extra economische investeringen. Om het in perspectief te plaatsen: energiegebruik leidt vooral tot emissies van stikstofoxiden (NOx), goed voor pakweg twintig procent van alle stikstofdeposities in Nederland (ammoniak uit de landbouw en het buitenland zijn de grootste bronnen). De verwachte NOx-emissies in Nederland voor 2030 zijn zo'n 140 kton. De maatregelen uit de menukaart bevatten voor een kleine 30 kton aan NOx-emissiereducties. Dat is net zoveel als het [Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering](#) van het vorige kabinet.

NVDE sluit zich aan bij coalitie voor emissiereductieplan

De NVDE sluit zich, met Energie Nederland, aan bij een coalitie van Bouwend Nederland, VNO-NCW, Natuur & Milieu en Natuurmonumenten, die eind vorig jaar [een versnellingsplan](#) voor emissiereductie presenteerde. Deze extra maatregelen en versnelling van de bestaande maatregelen zijn een deel van de sleutel die Nederland van het stikstofsloot kan halen. In dit voorstel wordt een gebalanceerde bijdrage gevraagd van alle sectoren. Des te belangrijker dat projecten die bijdragen aan het verlagen van stikstofemissie dan door de bouwfase geholpen kunnen worden.

Schoon en emissieloos bouwen

Bij de aanleg van energie-infrastructuur, oplaadpalen voor elektrisch rijden en zon- en zelfs windparken wordt waar kan al gebruik gemaakt van elektrische of anderszins emissieloze voertuigen, machines en materieel. Immers: door emissieloos te bouwen, wordt geen stikstof uitgestoten en kunnen nuttige energieprojecten gerealiseerd worden zonder last te hebben van het stikstofsloot. De sector is zeer gemotiveerd om zo creatief mogelijk te zijn om emissieloos te bouwen. Maar zeker voor grootschalige projecten en zware apparaten en kranen zijn emissieloze opties nog niet altijd voor handen. Sowieso is er sprake van schaarste. En niet altijd zijn er voldoende elektrische aansluitingen op de bouwplaats te realiseren. De overheid kan schoon en emissieloos bouwen vooruit helpen door erop in te zetten bij overheidsaanbestedingen en door het budget van de [Subsidieregeling Schoon en Emissieloos Bouwmaterieel \(SSEB\)](#) op peil te houden en door deze harder te verankeren en verder door te voeren in het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Duurzame energie is aanvullend verdienmodel voor boeren

Uit [onderzoek in opdracht van NVDE en LTO](#) blijkt dat veel boeren duurzame energie als interessante optie zien als aanvullend verdienmodel voor hun bedrijven. Bijna 60% van de boeren is geïnteresseerd in investeringen in groen gas, zon, wind of duurzame warmte om kosten te besparen, minder energieafhankelijk of als aanvullend verdienmodel. Juist nu het behoud van gezonde boerenbedrijven zo in de belangstelling staat, is het cruciaal wegen te vinden hen die investeringen mogelijk te maken.

Versterk de rechterlijke macht

Initiatiefnemers van energieprojecten wachten vaak jaren op de juridische afhandeling van bezwaren. Zorg dus voor uitbreiding van de capaciteit bij de Raad van State en versterk de expertpool van juristen, en ervaringsdeskundigen als vergunningverleners rechters met specialistische kennis over energieprojecten. Zo kan op zo kort mogelijke termijn juridische duidelijkheid ontstaan over projecten die helpen het stikstofprobleem op te lossen.

De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) maakt zich sterk voor een energievoorziening die volledig is gebaseerd op hernieuwbare energie door het bundelen van krachten uit de gehele sector. De aangesloten bedrijven zijn actief in hernieuwbare elektriciteit, warmte en gassen en in duurzame mobiliteit, de gebouwde omgeving en de industrie. De activiteiten voor duurzame energie bij 1.600 aangesloten bedrijven vertegenwoordigen nu al een omzet van ruim € 43 miljard en bijna 200.000 werknemers in Nederland.